SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

12-son (4-jild)

2024

ISSN: 2181-1342 (Online)
Sayt: https://scienceproblems.uz
DOI: 10.47390/SPR1342V4I12Y2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 12 (4) - 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2024

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00-TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahammatovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy hodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00-IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00-FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasi mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00-FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00-YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalar oliy kengashi huzuridagi Sudyalar oliy maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich - yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00-PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pyedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna - pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti.

19.00.00-PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasi mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo'limi psixologik xizmat boshlig'i.

22.00.00-SOTSIOLOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00-SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar bo'yicha dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari" elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: "SCIENCEPROBLEMS TEAM" mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil: scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefonlar:

(99) 602-09-84 (telegram).

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI
4-jild, 12-son (dekabr, 2024). -679 bet.

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

Turg'unov Sherzod Abduvositovich
FARG'ONA VILOYATI SANOAT KORXONALARINING MODDIY-TEXNIK HOLATI VA ULARNING SANOAT ISHCHILARINING MEHNAT MUHOFAZASIDAGI AHAMIYATI HAQIDA AYRIM FIKR MULOHAZALAR (Farg'ona viloyatida 1950-1970-yillarda chop etilgan vaqtli matbuot nashrlarida e'lon qilingan maqolalar tahlili asosida) 13-19

Qalandarov Hamza Hamroqul o'g'li
SOVET HOKIMIYATINING O'ZBEKISTONDA YURITGAN ATEISTIK SIYOSATI VA XUDOSIZLAR JAMIYATI FAOLIYATI 20-23

Berdiyev Abduvali Abdug'aniyevich
XVIII-XIX ASRLARDA XIVA XONLIGINING ERON VA ROSSIYA BILAN SIYOSIY VA IJTIMOIY ALOQALARI HAQIDA AYRIM MA'LUMOTLAR 24-32

Сойиб Раунов
КАМБАҒАЛЛИК ВА УНИ ҚИСҚАРТИРИШ МУАММОЛАРИ 33-42

Abdimo'minov Oybek Bektemirovich
MARKAZIY OSIYO MINTAQASIGA ILMIY QARASHLAR VA KONSEPTUAL MASALALARNING AYRIM JIHATLARI 43-48

Toshpulatov Nurbek Boboqul o'g'li
XIX ASR OXIRI – XX ASR BOSHLARIDA SAMARQAND VILOYATI BOZORLARI VA KARVONSAROYLARI TARIXI 49-53

Temirova Munira
ESKI TERMIZ SIMOBKO'ZACHALARI HAQIDA AYRIM MULOHAZALAR 54-58

Sattorova Shahlo
SHAYBONIYLAR DAVRIDA JO'YBOR XO'JALARINING BUNYODKORLIK FAOLIYATI 59-63

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

Yazdonova Saxiba Kurbanovna
KIBERMAKON: TA'LIM, TARBIYA VA IQTISODIY TA'SIR TENDENSIYALARI 64-72

Таниев Аҳмаджон Бахромович
ТУРИЗМ, ГЛОБАЛЛАШУВ ВА САВДО: УЛАРНИНГ АТРОФ-МУҲИТГА ТАЪСИРИ 73-82

Ходжаниязов Элбек Сардорович
ХОРАЗМ ВИЛОЯТИДА ТУРИЗМ ТРАНСПОРТИ ХИЗМАТЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ОМИЛЛАРИ ТАҲЛИЛИ 83-93

Raximov Baxromjon Ibroximovich, Ibrohimova Maqsuda Muhammadjon qizi
O'ZBEK SANOATINING INNOVATSION TARAQQIYOTI VA IQTISODIY O'SISHDAGI ROLI 94-99

Ahmedov Adham Djalolovich
AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASHDA FUQAROLARNING O'ZINI O'ZI BOSHQARISH ORGANLARI FAOLIYATINI SAMARALI TASHKIL ETISH 100-105

Ablazov Nurillo Xusanboyevich
QURILISH KORXONALARI DEBITORLIK VA KREDITORLIK QARZLARINI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH 106-112

Абдурахманов Мухторали
ҲУДУДИЙ КЛАСТЕРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ БОСҚИЧЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ 113-116

Poshokulova Mohigul
BILIMLAR IQTISODIYOTINING ZAMONAVIY SHAKLLARI MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIM TIZIMIDA 117-122

Toxirov Akbarxon Toirxon o'g'li
INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH ORQALI KORXONANING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH: YANGI IMKONIYATLAR VA TAHDIDLAR 123-131

Sayfutdinova Nigina Furkatovna
O'ZBEKISTONDA INNOVATSIYALARNI RIVOJLANTIRISH ASOSIY AHAMIYATLARI 132-135

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

Shakarov Oybek Xudoyberdi o'g'li
O'ZBEK XALQI ETOSFERASIDA KORRUPSION MUNOSABATLAR PAYDO BO'LISH SABABLARINING FALSAFIY TAHLILI 136-139

Жўрамуродов Нодир Ғайбуллаевич
ЖАДИДЛАР ФАЛСАФАСИДА МИЛЛИЙ ҒОЯ, МИЛЛИЙ ЎЗЛИК ВА МИЛЛИЙ ҚАРАШЛАРНИНГ ШАКЛЛАНИШИ 140-144

Sayidova Muhabbat G'afforovna
GLOBAL AXBOROTLASHUV TENDENSIYALARINING MILLIY VA MA'NAVIY QADRIYATLARGA TA'SIRI 145-149

Kuraxmedov Azamat Erkinovich
SAMARQAND JADIDCHILARINING TURKISTON MA'RIFATPARVARLIK FALSAFASI RIVOJIDA TUTGAN O'RNI 150-153

Umarova Feruza Rozibayevna
O'ZBEK XALQI MA'NAVIY MADANIYATI RIVOJLANISHINING ASOSIY XUSUSIYATLARI 154-156

Samijonov Azizbek Ismoiljon o'g'li
KIBERXAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING FALSAFIY-KONSEPTUAL TAHLILI 157-161

Begbudieva Parvina Shoxruxovna
THE CONTRIBUTION OF MAHMUDHODJA BEHBUDI TO THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF EDUCATION SYSTEM OF TURKESTAN 162-166

Aytbayev Mansurbek Yusupovich
MAHMUD AZ-ZAMAXSHARIY AQL-ZAKOVAT TO'G'RISIDA 167-173

Muslimov Sherzod Akbarovich
ZAHIRIDDIN MUHAMMAD BOBUR MA'NAVIY MEROSI: JAMIYAT, SIYOSAT VA SHE'RIYAT 174-178

Jantayev Maqsud Ibragimovich
MUHAMMAD AL-XORAZMIY: MATEMATIKADAN FALSAFAGACHA BO'LGAN ILMIY IZLANISHLAR 179-184

Norova Malika Fayzulloyevna
TASAVVUF TA'LIMOTI VA UNING SAYFIDDIN BOXARZIY DUNYOQARASHIGA TA'SIRI 185-191

Gulova Anorgul Axtamovna
O‘ZBEKISTONDA ALISHER NAVOIY ASARLARIGA BO‘LGAN MUNOSABAT 192-196

Absattorov Baxtiyor Mamarasulovich, Karimova Gulchehra Abdukarimovna
BURCH VA MAS’ULIYAT TUSHUNCHALARINING TARIXIY-NAZARIY, AN’ANAVIY VA ZAMONAVIY TALQINI 197-205

Berdikulov Chingiz Dusmuradovich
IJTIMOIY MULOQOT-SHAXS INTELLEKTUAL MADANIYATINING SHAKLLANISH OMILI 206-211

Mamarasulov Baxriddin Shakasimovich
MILLIY-MA’NAVIY YUKSALISH – MAMLAKATIMIZ MA’NAVIY TARBIYA TIZIMINING YANGI STRATEGIYASI SIFATIDA 212-216

Nurmatov Kamaridin Shamsiyevich
JAMIYAT TARAQQIYOTIDA ADOLAT TUSHUNCHASINING O‘RNI 217-221

Bekpo‘latov Ulug‘bek Rahmatulla o‘g‘li
JAMIYAT TARAQQIYOTIDA SIMMETRIYA VA ASIMMETRIYA BIRLIGINI TA’MINLASHNING DIALEKTIK TAHLILI 222-228

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

Бердиева Мукаррама Анваровна, Чернова Наталья Васильевна
СТРАТЕГИИ ЛИНГВОМЕТОДИЧЕСКОГО ПОДХОДА ДЛЯ ФОРМИРОВАНИЯ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ 229-234

Жамаҳматов Кароmиддин Айнилло ўғли
БУРҲОНИДДИН ТЕРМИЗИЙ АСАРЛАРИНИНГ САЛЖУҚИЙЛАР ДАВРИДА ЯРАТИЛГАН ТАСАВВУФИЙ МАНБАЛАРГА ТАЪСИРИ 235-243

Temirova Aziza Muzaffarovna, Uralova Oysuluv Poyan qizi
ZAMONAVIY TILSHUNOSLIKDA “KO‘K” SIFAT BELGISINING SEMANTIK XUSUSIYATLARINING TADQIQI 244-247

Mansurova Mohinur Akmal qizi
HAJVIY TAFAKKUR TABIATI – SATIRA VA YUMOR TUSHUNCHASI 248-252

Яркулова Фотима Усмановна, Исломова Марьям
ИМЕННОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ В ПОВЕСТЯХ И.С.ТУРГЕНОВА 253-257

Murodova Muqadas Ikromovna
XX ASR INGLIZ VA O‘ZBEK ADABIYOTIDA YARATILGAN SATIRIK ASARLAR TADQIQI 258-263

Ruzmatova Gulnara Kulmamatovna
O‘ZBEK ADABIYOTIDA LATIFA JANRI TARAQQIYOTI VA TAHLILI 264-268

Davronov Shexroz Abrorovich
OG‘ZAKI TARJIMA VA UNDA KOMPRESSIYANING ROLI 269-273

Begmatov Azizbek Tursunbayevich
INGLIZ VA O‘ZBEK TILLARIDAGI ONOMASTIK BIRLIKLAR TADQIQI 274-280

Ibragimova Moxiraxon Anvarovna
NUTQIY AKTLAR TASNIFI 281-285

Расулова Истода Абдулатифовна
К ПРОБЛЕМЕ ДЕФИНИЦИИ ЯЗЫКОВЫХ УНИВЕРСАЛИЙ: ИССЛЕДОВАНИЕ ИНВАРИАНТНЫХ СВОЙСТВ В КОНТЕКСТЕ ЯЗЫКОВОЙ ВАРИАТИВНОСТИ 286-293

Obidova Goʻzalxon Maʼrufjon qizi
OʻZBEK TILIDA OMAD VA OMADSIZLIKNI NOMLOVCHI LEKSIK VA FRAZEOLOGIK BIRLIKLAR 294-299

Furkatova Maxliyo Toʻlqin qizi
OʻZBEK VA INGLIZ TILLARIDAGI SHAXS-SON KATEGORIYASI 300-309

Baxramov Xabibillo Sadikovich
INGLIZ TILIDA “POISON-ZAHAR” KONSEPTINING SEMANTIK XUSUSIYATLARI 310-315

Тухтаев Сирожиддин Тошпўлатович
ПАРЕМИОЛОГИЯДА САХИЙЛИК КОНЦЕПТИНИНГ ЎРГАНИЛИШИ 316-323

Qiyomov Shohabbosxon Sharofiddin oʻgʻli
XATTOTLIK SANʼATINING BUGUNGI KUNDAGI AHAMIYATI 324-327

Sobirjonova Muxlisa Sobirjonovna
YOLGʻIZLIK FENOMENINING PSIXOLOGIK, IJTIMOIY VA EKZISTENSIAL ASPEKTLARI 328-331

Qayumova Mohinur Murodullayevna
LEXICAL-SEMANTIC FEATURES OF THE CONCEPT «STEP» IN THE ENGLISH LANGUAGE 332-337

Sayipova Dilafruz Rahimovna
OʻZBEK NASRI TARAQQIYOTIDA “BOBURNOMA”NING AHAMIYATI 338-342

Diyarov Akmal Toʻlqin oʻgʻli
INGLIZ TILIDAGI BOGʻDORCHILIK TERMINLARINING GENETIK-ETIMOLOGIK TAVSIFI 343-348

Атаназарова Шохида Бахрамовна
РЕКЛАМАДА ИЛЛОКУЦИЯ ВА ПЕРЛОКУЦИЯНИНГ АМАЛГА ОШИШИДА БИЛБОРДЛАРНИ АҲАМИЯТИ (РЕКЛАМА БАННЕРЛАРИ МИСОЛИДА) 349-353

Mamadqulova Kamila Abduxoliqovna
ANCIENT EGYPTIAN LITERATURE: THE OLD, MIDDLE AND NEW KINGDOMS 354-364

Alimova Dilrabo
SHARQ ADABIYOTIDA QASIDANING TARIXIY TAKOMILI 365-373

Abduqaxxorova Nargiza Rustamovna
RUS VA OʻZBEK TILLARIDAGI TOPISHMOQLARNING LINGVOKULTUROLOGIK TADQIQI 374-379

Курбонова Нодира Розиковна, Пулатова Сабина Шарифовна
ЛИТЕРАТУРНЫЙ АНАЛИЗ ТЕМЫ УТРАЧЕННОЙ РОДИНЫ В РОМАНЕ ВЛАДИМИРА НАБОКОВА «МАШЕНЬКА» 380-390

Khamidov Tohirjon Olmos ogli
ANALYSIS OF TYPES OF ENGLISH PHRASAL VERBS ACCORDING TO THE STRUCTURE 391-396

Umurzakova Kommuna Xursanovna
OʻZBEKISTON IJTIMOIY TARMOQLARIDA YOSHLAR NUTQIDAGI OʻZGARISHNING TAʼLIM JARAYONIGA TAʼSIRI 397-402

Habibullayeva Shoira Shukurillayevna
ONA TILI DARSIDA GAP BOʼLAKLARI VA ULARNI TAHLIL QILISH METODIKASI 403-406

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

Imomov Nurillo Fayzullayevich
TA'MINLOVCHI TO'LOV – MAJBURIYATLARNI TA'MINLASHNING YANGI USULI SIFATIDA 407-414

Салаев Нодирбек Сапарбаевич
ЖИНОЯТ ҲУҚУҚИДА ДЕКРИМИНАЛИЗАЦИЯ: МОҲИЯТИ, ТУРЛАРИ ВА АҲАМИЯТИ ХУСУСИДА АЙРИМ МУЛОҲАЗАЛАР 415-431

Ходжиев Юнус Мухитдинович
МУЛК ҲУҚУҚИ БЕКОР БЎЛИШИНИНГ ШАХС ИХТИЁРИГА БОҒЛИҚ БЎЛМАГАН АСОСЛАРИНИ ФУҚАРОЛИК-ҲУҚУҚИЙ ТАРТИБГА СОЛИШ 432-436

Сайдивалиева Хуршида
БОЛАЛАРНИ ОИЛАГА ТАРБИЯГА БЕРИШ ЮЗАСИДАН ВУЖУДГА КЕЛУВЧИ МУНОСАБАТЛАРНИ КЕЛИШУВЛАР АСОСИДА ТАРТИБГА СОЛИШ МАСАЛАЛАРИ 437-445

Muqimov Bobur
THE LEGAL NATURE OF E-COMMERCE IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN 446-451

Raimova Nargiza Doroyevna, To'ychiyeva Bahora Otabekovna
PREVENTING FALSE AND MANIPULATIVE ADVERTISING IN SOCIAL NETWORKS 452-459

Чориева Хуршидабону Хуррам қизи
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ВАСИЙЛИК ВА ҲОМИЙЛИК ОРГАНЛАРИНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ 460-468

Toshkanov Nurbek Bahriddinovich
UNDIRUVNI INTELLEKTUAL MULK OBYEKTLARIGA BO'LGAN HUQUQLARGA QARATISHNING AYRIM FUQAROLIK-HUQUQIY MASALALARI 469-478

Kubaeva Ismigul Farxod qizi
CHALLENGES OF BLOCKCHAIN TO LAW AND STATE 479-484

Юсупов Ўктамбой Абсаматович
ДАВЛАТ ХАРИДЛАРИ СОҲАСИДАГИ КОРРУПЦИЯВИЙ ҲУҚУҚБУЗАРЛИККА ҚАРШИ КУРАШДА ФУҚАРОЛИК-ҲУҚУҚИЙ УСУЛЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ 485-491

Баходирова Сабина Улугбек кизи
РОЛЬ ЭКСПЕРТИЗЫ ПРИ КВАЛИФИКАЦИИ УМЫШЛЕННОГО ТЯЖКОГО ТЕЛЕСНОГО ПОВРЕЖДЕНИЯ 492-503

Эгамбердиев Ферузбек Аскаржон угли
НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНСТИТУТА ХОДАТАЙСТВ КАК СПОСОБ ЗАЩИТЫ ПРАВ УЧАСТНИКОВ НА ДОСУДЕБНОМ ЭТАПЕ УГОЛОВНОГО ПРОЦЕССА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН 504-508

Ibrohimov Behzodbek Bahromjon o'g'li
O'ZBEKISTONDA MOLIYAVIY HUQUQIY MUNOSABATLAR ASOSI VA AHAMIYATI 509-520

To'ychiyeva Bahora Otabekovna, Raimova Nargiza Doroyevna
PREVENTING FALSE AND MANIPULATIVE ADVERTISING IN SOCIAL NETWORKS 521-528

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

Ibraximov Sanjar Urunbayevich
SPORT MASHG'ULOT JARAYONINI TASHKIL ETISHNING ZAMONAVIY YO'LLARI VA TAMOYILLARI 529-539

Urazkulova Anna Vitalyevna
OLIY TA'LIMDA RUS TILI FANINI O'QITISHDA MUSTAQIL TA'LIMNING TOPSHIRIQLARINI ILMIY-PEDAGOGIK AHAMIYATI 540-545

Қаршиева Дилбар Эшпулатовна
ПЕДАГОГИК КОМПЕТЕНЦИЯЛАРНИ ШАКЛЛАНИШИДА МАЛАКАВИЙ АМАЛИЁТНИНГ ЎРНИ 546-550

Ajiyeva Mixabbat Baxtibayevna
KIMYO FANI BO'YICHA MASHG'ULOTLARNI FANLARARO INTEGRATSIYA ASOSIDA TASHKIL ETISH 551-555

Fayzullayeva Gulchexra Sharipboyevna
O'QITUVCHILARNI KASBIY RIVOJLANTIRISHDA QIYOSIY TAHLIL: JARAYON VA FAOLIYATLI YONDASHUV 556-564

Radjabova Gulnoza Giyosiddinovna
SHIFTING THE FOCUS OF CORPUS LINGUISTICS FROM RESEARCH TO CLASSROOM PRACTICE 565-570

Акрамова Умеда Салиевна
ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ ПРЕПОДАВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ИКТ ДЛЯ УЧАЩИХСЯ С НЕРУССКИМ ЯЗЫКОВЫМ ФОНОМ 571-582

Abdusattarova Zaynab Abdujalil qizi
MATEMATIKA FANINI LOYIHAVIY TA'LIM TEXNOLOGIYASI ORQALI O'QITISH ASOSIDA BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARIDA XXI ASR KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI 583-590

Boboqulov Chori Urolovich
SHAXMAT O'YINI ORQALI BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARIDA FIKRLASH QOBILIYATINI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARI 591-595

To'xtayev Hasan Toshpo'latovich
ZAMONAVIY MAKTAB O'QUVCHILARINI MA'NAVIY-AXLOQIY TARBIYALASHDA KOGNITIV-PSIXOLOGIK TO'SIQLARNING TA'SIRI 596-599

Yaqubov Fazliddin Muxitdinovich
JISMONIY TARBIYA VA SPORT MUTAXASSISLARI KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNING MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 600-607

Rahimova Dilshoda Baxriddinovna, Turatosheva Sadoqat Raxmatullayevna
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TA'LIM SIFATINI OSHIRISH (SOTSIOLOGIK TAHLIL) 608-615

Мадаминова Наргизахон Жахонгир қизи
МАКТАБГАЧА ЁШДАГИ БОЛАЛАРГА МОСЛАШТИРИЛГАН ВИРТУАЛ ЎҚИТИШ УСУЛЛАРИ 616-619

Qodirov Xasanboy Oribjonovich
RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA TEXNIKA OLIY TA'LIM SOHASI MUTAXASSISLARDA KASBIY-IJODIY SIFATLARNI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARI 620-526

Aliyeva Iroda Otabek qizi
MAKTABGACHA TA'LIMGA XORIJ TAJRIBASINI QO'LLASH BO'YICHA MAVJUD TA'LIM TALABLARINING TASNIFI YUZASIDAN TAHLILLAR 627-631

Ro'zimurodov Ilyos Azamat o'g'li
O'RTA ASRLAR MARKAZIY OSIYO MUTAFAKKIRLARINING CHOLG'USHUNOSLIKKA OID NAZARIYALARI: ABU NASR FOROBIYNING MUSIQIY TADQIQOTLARI 632-636

Yaxshiboyeva Shahnoza Bahodir qizi
JAHON AXBOROT RESURSLARI ORQALI TALABALARNING TADQIQOTCHILIK KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK VA PSIXOLOGIK ASOSLARI 637-642

Салиев Улугбек, Салиева Нигора
ОБЩЕНИЕ МЕДИЦИНСКОГО РАБОТНИКА: РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ В ПРАКТИКЕ 643-648

Маматкулова Угилжон Эшмирза кизи, Абдуллаева Дилбар Алимбаевна
МЕТОДИЧЕСКАЯ ИНФОРМАЦИОННАЯ ПЛАТФОРМА ДЛЯ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА, ИЗУЧАЮЩИХ АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫК, И ПУТИ ЕЕ РЕАЛИЗАЦИИ 649-655

Муминова Офтобхон Каримовна
ИСТОРИЯ ЛАТИНСКОГО ЯЗЫКА В МЕДИЦИНЕ: ОТ АНТИЧНОСТИ ДО СОВРЕМЕННЫХ ТЕРМИНОВ 656-661

Ахмедова Уктамхон
РОЛЬ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПОВЫШЕНИИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЗАНЯТИЙ РУССКОГО ЯЗЫКА В МЕДИЦИНСКОМ ВУЗЕ 662-667

Sattarova Markhabo Raxmonkulovna
TA'LIMDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH 668-672

Nuriddinova Robiya Bekjonaliyevna
MAKTABGACHA VA BOSHLANG'ICH TA'LIMDA MATEMATIKA MASHG'ULOTLARINING UZVIYLIGINI TA'MINLASH YO'NALISHLARI 673-678

SCIENCE PROBLEMS.UZ

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari
Actual Problems of Humanities and Social Sciences
Volume 4 | Issue 12 | 2024
ISSN Online: 2181-1342

Received: 30 November 2024
Accepted: 5 December 2024
Published: 15 December 2024

Article / Original Paper

NATIONAL-SPIRITUAL UPGRADE – AS A NEW STRATEGY OF THE SPIRITUAL EDUCATION SYSTEM OF OUR COUNTRY

Mamarasulov Bakhiddin Shakasimovich
Associate Professor of the Uzbek-Finnish Pedagogical Institute

Abstract. This article discusses today the issues of restoring our national and spiritual potential in world civilization, deep development of spirituality, education and scientific and technical achievements, a new strategy for a modern global system of spirituality and spiritual education. The issues of creating, raising to a new qualitative and meaningful level of spiritual and educational activities among our people, especially among young people, were touched upon. In addition, the need to transform the material and spiritual wealth created by our ancestors over the centuries into an integral part of our national and spiritual power, as well as the "Strategy of the New Uzbekistan", the implementation of spiritual and educational work defined in this and the path of building a new life, changes in the country, thoughts about the formation of the basis of our national thinking, and the role of today's strategy of national and spiritual growth, creating the spiritual image of our country.

Keywords: national and spiritual potential, spirituality, enlightenment, spiritual education, youth, material and spiritual benefits, “Strategy of the New Uzbekistan”, spiritual and educational work, national thinking, spiritual image.

MILLIY-MA’NAVIY YUKSALISH – MAMLAKATIMIZ MA’NAVIY TARBIYA TIZIMINING YANGI STRATEGIYASI SIFATIDA

Mamarasulov Baxriddin Shakasimovich
O‘zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti dotsenti

Annotatsiya. Ushbu maqolada bugungi kunda milliy-ma’naviy salohiyatimizning jahon sivilizatsiyasidagi o‘rnini tiklash, ma’naviyat, ma’rifat va fan-texnika yutuqlarini chuqur o‘zlashtirish, hozirgi zamon umumjahon ma’naviyati va ma’naviy tarbiya tizimining yangi strategiyasini yaratish, xalqimiz, ayniqsa yoshlar o‘rtasida ma’naviy-ma’rifiy ishlarni sifat va mazmun jihatidan yangi bosqichga ko‘tarish masalalariga to‘xtalib o‘tilgan. Bundan tashqari ajdodlarimiz tomonidan asrlar davomida yaratgan moddiy va ma’naviy boyliklarining milliy-ma’naviy salohiyatimizning ajralmas qismiga aylantirish zarurati hamda “Yangi O‘zbekiston strategiyasi”, unda belgilangan ma’naviy-ma’rifiy ishlarni amalga oshirish, yangi hayot qurish yo‘lidagi o‘zgarishlar, milliy tafakkurimiz negizini shakllantirishga doir fikrlar hamda mamlakatimizning ma’naviy qiyofasi yaratilayotgan bugungi milliy-ma’naviy yuksalish strategiyasining o‘rni yoritilib o‘tilgan.

Kalit so‘zlar: milliy-ma’naviy salohiyat, ma’naviyat, ma’rifat, ma’naviy tarbiya, yoshlar, moddiy va ma’naviy boylik, “Yangi O‘zbekiston strategiyasi”, ma’naviy-ma’rifiy ishlar, milliy tafakkur, ma’naviy qiyofa.

DOI: https://doi.org/10.47390/SPR1342V4I12Y2024N33

Ma'naviyat jamiyat taraqqiyoti, millatning yuksalishi va shaxsning kamolotini belgilovchi asosiy mezonlardan biridir. Ma'naviyat rivojlanishi bilan jamiyatda iqtisodiy va ijtimoiy-siyosiy barqarorlik yuzaga keladi, bu esa mamlakat va millatning taraqqiyotiga olib keladi. Shuningdek, bu shaxsning barkamol rivojlanishi uchun zarur asos yaratadi. Buni chuqur

anglab, birinchi Prezidentimiz Islom Karimov mustaqillikni qoʻlga kiritganidan soʻng, ona yurtimizda demokratik jamiyatni qurishning nazariy konsepsiyasini ishlab chiqarkan, iqtisodiy va ijtimoiy-siyosiy hayotni yangilash jarayonida milliy-ma'naviy tiklanish bilan uygʻunlikda boʻlishi zarurligini ilmiy jihatdan asoslab berdi.

Mamlakatimizda maʼnaviy qadriyatlar tiklanishi va takomilida 2021-yil 26-martda qabul qilingan "Maʼnaviy-maʼrifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari toʻgʻrisida"gi PQ-5040-sonli Prezident Qarori yangi imkoniyatlar ochdi. Unda ilmiy-ijodiy faoliyatda "maʼnaviy-axloqiy mezonlar, milliy va umuminsoniy qadriyatlarning ustuvorligiga erishish" [1], shu maqsadda maʼnaviy tarbiya yoʻnalishida fundamental, amaliy va innovatsion tadqiqot ishlarini tashkil etish gʻoyat muhim vazifa sifatida belgilangan. Ushbu vazifa yangi davrning maʼnaviy poydevorini yaratish, mutafakkir ajdodlarimiz merosi asosida milliy qadriyatlarni chuqur oʻrganish, aholi oʻrtasida keng targʻib qilish, barkamol avlod tarbiyasi yoʻnalishidagi ilmiy-falsafiy tadqiqotlar samaradorligini oshirishda gʻoyat muhim ahamiyat kasb etdi.

Hayot davom etar ekan, yangi Oʻzbekistonda jamiyat maʼnaviy hayotini yangi bosqichga koʻtarishda Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev "Bugungi kunda Yangi Oʻzbekiston strategiyasi xuddi shunday hayotbaxsh xususiyat kasb etmoqda, xalqimizni yorugʻ kelajakka chorlab va yangilanishga safarbar qilib, umumiy maqsadlar yoʻlida birlashtirib turadigan yaxlit maʼnaviy asos va mezonga aylanib bormoqda" [2] deb taʼkidlaydi. Shuning uchun yangi Oʻzbekistonda jamiyat maʼnaviy hayotining ilmga asoslanishi uchinchi Renessans poydevorini qurish haqida alohida toʻxtalmoqda.

Xalqimizni rozi qilish oliy baxt ekanligi, adolat, tinchlik, ahil-qoʻshnichilik, insonparvarlik, inson qadri ulugʻlash Oʻzbekistonni yangilashning oliy maqsadidir.

Koʻrinib turibdiki, Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev «Yangi Oʻzbekiston Strategiyasi» asarida jamiyatimiz va maʼnaviyatimizni rivojlantirish vazifalarini belgilab berar ekan,. "Yangi Oʻzbekistonda erkin va farovon yashaylik!" degan yagona maqsad atrofida birlashib, masʼuliyat va javobgarlikni chuqur his etgan holda, fidokorona mehnat qilib, farzandlarimiz, kelgusi avlodlar uchun gullab-yash nagan, ozod va obod mamlakatni meros qilib qoldiramiz [3]- deb alohida taʼkidlab oʻtadilar. Jamiyat milliy-maʼnaviy hayotini yangilash Yangi Oʻzbekistonni yetuk maʼnaviyatli jamiyat, erkin va baxtli insonlar yashaydigan yurtga aylantirish, insonni ham jismonan, ham maʼnaviy jihatdan kamol toptirish gʻoyat murakkab vazifadir.

Darhaqiqat, oʻz Vatanini sevmagan va uning har bir qarich yeri uchun mas'uliyatni his etmagan inson ma'naviy jihatdan qashshoq hisoblanadi. Milliy-ma'naviy yuksalish vazifasini amalga oshirishga bagʻishlangan konsepsiyalarini oʻzining boshqa asarlarida ijodiy ravishda rivojlantirib, yangi mazmun bilan boyitgan, taraqqiyotimizning yangi bosqichida yuzaga kelayotgan muammolarni hal etish zaruriyatlariga mos ravishda uning yangi yoʻnalishlarini belgilab bergan.

Shu maʼnoda "milliy meros – ajdodlardan qolgan moddiy va maʼnaviy qadriyat" [4], degan fikrga qoʻshilish mumkin.

Ajdodlarimizdan qolgan meros har bir millatning nafaqat oʻtmishi, shuning bilan birga istiqboli uchun ham kuch, fidoyilik va ilhom manbai hisoblanadi. Shuning uchun Vatanimiz nafaqat Sharq, balki umumjahon sivilizatsiyasi beshiklaridan biri boʻlganligini butun jahon tan olmoqda. Bu qadimiy va tabarruk tuproqdan buyuk allomalar, fozil-u fuzalolar, olim-u ulamolar, siyosatchilar, sarkardalar yetishib chiqqan. Diniy va dunyoviy ilmlarning asoslari

mana shu zaminda yaratilgan, sayqal topgan. «Oʻzlikni anglash tarixni bilishdan boshlanadi. Inson uchun tarixdan judo boʻlish hayotdan judo boʻlish demakdir» [5] – degan gʻoyalarda har bir vatandoshimizning, ayniqsa yoshlarimizning maʼnaviy merosimizni chuqur oʻrganish zarurligi milliy maʼnaviy tiklanishimizning bosh vazifasi ekanligini tushunib yetamiz.

Xuddi mana shu jarayonda yuzaga kelgan muammolarni hal qilish uchun yuksak maʼnaviy eʼtiqod va sabr-toqat bilan odamlarni uyushtirish, ular dunyoqarashida yangi jamiyat tafakkurini shakllantirish muhim vazifa darajasiga koʻtarilmoqda.

Mamlakatimizda ana shu buyuk muammolarni hal etish jarayonlari hal qilishda uchinchi renessans poydevori qurilmoqda. Ularni muvaffaqiyatli hal etishda ertangi kunimiz davomchilari boʻlgan yosh avlodni tarbiyalab voyaga yetkazishmiz zarur. Shuning uchun ham Yangi Oʻzbekiston mafkurasi uchun taklif etilayotgan: «ilm-fan va Uchinchi Renessans», «odamiylik va ijtimoiy davlat», «qonuniylik va adolat», «tadbirkorlikni rivojlantirish va kambagʻallikni qisqartirish», «xavfsizlik va barqaror taraqqiyot» gʻoyalari jamiyatda oʻzining aniq huquqiy kafolatlariga ega boʻlishi lozim. Oʻz navbatida, mazkur gʻoyalarni amalga oshirishga toʻsqinlik qiluvchi xususiy va intellektual mulkka tajovuz, inson huquqlarini poymol qilish, korrupsiya va poraxoʻrlik, davlat va jamiyat mulkini talon-taroj etish, manfaatlar toʻqnashuvi kabi jinoyatlarga qarshi kurash amalda maksimal darajada natija koʻrsatishi zarur.

Mamlakatimizda jamiyat maʼnaviy hayotini yangilashga xizmat qiluvchi yana bir konseptual gʻoyasi sogʻlom avlodni tarbiyalab voyaga yetkazish zaruriyatini ilmiy asoslanganligidir. Bugungi kunda xalqimiz, ayniqsa yosh avlod yurtimiz tarixini, buyuk ajdodlarimiz merosini chuqur bilishlari – bu eng muhim va zarur qadriyat, yangi jamiyatni barpo etishning muhim sharti sifatida qaralmoqda. Maʼnaviy-maʼrifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish masalalari boʻyicha oʻtkazilgan videoselektor yigʻilishida Davlatimiz rahbari Sh.Mirziyoyev yoshlarimiz milliy tariximiz va qadriyatlarimizni chuqur oʻrganishlari zarurligini alohida taʼkidladi [6]. Bizning buyuk ajdodlarimiz yaratgan va bizgacha yetib kelgan maʼnaviy meros – bu, avvalo, eng yuksak, salohiyatli qadriyatimizdir.

Tarixiy qadriyatlarimizni bilish, targʻib qilish – faqat milliy oʻzlikni anglash sharti boʻlib qolmasdan, avvalo barkamol avlod tarbiyasining muhim omilidir. Shu maʼnoda milliy-maʼnaviy qadriyatlarimiz targʻiboti bugun tarbiyaviy ishlarimizning bosh yoʻnalishi boʻlishi zarur.

Milliy-maʼnaviy yuksalishimizda yoshlarimiz maʼnaviyatini yuksak darajaga koʻtarish, ularning hozirgi zamon fan, texnika va texnologiya yutuqlarini chuqur oʻzlashtirishlari katta omil ekanligi Prezidentimiz tomonidan asoslangan.

Haqiqatdan ham jahonning rivojlangan mamlakatlari tajribalari koʻrsatib turibdiki, qaysi mamlakat yoshlari zamonaviy fan, texnika va texnologiya yutuqlarini qanchalik mukammal egallasa, mamlakat taraqqiyotiga qoʻshadigan hissalari shunchalik samarali boʻladi, maʼnaviyat yuksaladi va mamlakatning hozirgi zamon jahon sivilizatsiya tizimiga kirib borishi tezlashadi.

Bugun biz xalqimiz orzu qilgan yangi jamiyatni barpo etmoqdamiz. “Yangi Oʻzbekistonni barpo etish – yaqin va olis tariximiz, betakror va noyob madaniy boyliklarimizni yanada chuqur oʻrganib, ularga tayanib, mustaqil milliy taraqqiyot yoʻlimizni yangi bosqichda davom ettirish demakdir” [7]. Har qanday yangi jamiyatning poydevori eskining bagʻridan vujudga keladi, bu – falsafiy haqiqat.

Maʼnaviyat oʻz-oʻzidan shakllanadigan narsa emas, u avvalo har bir insonning ichki maʼnaviy salohiyatini shakllantirish yoʻlida barcha moddiy va maʼnaviy boyliklarni

oʻzlashtirish, Vatan va millat manfaatlari yoʻlida halol, fidoyilik bilan mehnat qilish jarayonida shakllanadi. Maʼnaviyat inson qalbida kamol topishi uchun u qalban va vijdonan, aql va qoʻl bilan mehnat qilishi kerakdir.

Jamiyat va millatimiz taraqqiyotida sodir boʻlgan ijobiy oʻzgarishlar bilan bir qatorda yuzaga kelgan yangi muammolarni hal etishning nazariy asoslarini yaratishda uzluksiz taʼlim tizimida maʼnaviy tarbiya asoslarini kuchaytirish lozimdir. “Tarbiyada tanaffus boʻlmaydi”, degan chuqur maʼnoli gapni koʻp takrorlaymiz. Lekin, afsuski, joylarda maʼnaviy-maʼrifiy ishlarni tashkil etishda ana shu qoidaga amal qilinmayapti. Bu borada bogʻcha, maktab, oliy taʼlim, mahalla tizimining har biri alohida ish olib borayotgani, yaʼni, oʻzaro hamkorlik va uygʻunlikning yoʻqligi ishimizning samarasiga salbiy taʼsir koʻrsatmoqda.

Shuning uchun maʼnaviy-maʼrifiy ishlarning yagona tizimini yaratish, unda har bir masʼul idoraning vazifasi va birgalikda amalga oshiradigan chora-tadbirlarini aniq belgilab qoʻyish zarurdir. Bu koʻrsatilgan konseptual vazifalarni muvaffaqiyatli amalga oshira olsak jamiyatni maʼnaviy yangilash borasida belgilab bergan koʻrsatmalarini bajara olishimiz mumkin boʻladi. Belgilangan bu vazifalar Vatanimiz va millatimiz istiqboli uchun oʻta muhim ahamiyatga ega ekanligini taraqqiyotimizning oʻtgan davri toʻla tasdiqladi.

Shu bois Prezidentimiz tomonidan ishlab chiqilgan maʼnaviy yuksalish va maʼnaviy yangilanish konsepsiyasining juda katta nazariy va metodologik ahamiyatga ega ekanligini alohida taʼkidlash lozim.

Mustaqillik yillari Qurʼoni Karim oʻzbek tiliga tarjima qilinib koʻp nusxada chop etildi. Imom al-Buxoriyning toʻrt jildlik hadislarini chop etish tugallandi. Xoja Ahmad Yassaviyning «Hikmatlar» toʻplami chop etildi. Koʻplab Qurʼoni Karim sharhlariga oid kitoblar ham chop etilganligini va ulardan xalqimiz bahramand boʻlayotganligining guvohi boʻlib turibmiz.

Mustaqillik tufayli milliy istiqlolimiz kurashchilari Abdulla Qodiriy, Choʻlpon, Fitrat, Usmon Nosir, Behbudiy va boshqalarning nomi tiklandi, asarlari chop etildi, ular tavallud topgan kunlar umummilliy bayram sifatida nishonlandi.

Oʻzbek tilining davlat tili darajasiga aylanishi borasida bir qator ijodiy ishlar amalga oshirildi. Jumladan, davlat idoralarida ish yuritish, shaharlarda kuchlar va joylarni nomlashda tarixiy haqiqat tiklanmoqda. Maʼnaviy merosimiz sanalgan koʻplab asarlar oʻzbek tiliga tarjima etilmoqda. Xullas, biz uchun oʻzbek tilining xalq va davlat hayotidagi asosiy ahamiyati va oʻrnini tiklash borasida sezilarli ishlar amalga oshirilmoqda. Shu tariqa millatning qadr-qimmati, mustaqil davlatimizning qadr-qimmati mustahkamlandi, maktablar va oliy oʻquv yurtlarida oʻzbek tilini rusiyzabon yoshlarning oʻrganishi uchun ham katta imkoniyatlar yaratib berilmoqda.

Bugungi kunda mamlakatimizning Bu borada, ayniqsa, “Bir ziyoli — bir mahallaga maʼnaviy homiy” tamoyili asosida har bir mahallaga professor-oʻqituvchilar va taniqli ziyolilarning jalb etilayotgani, ularning bu ishga masʼuliyat va kuyunchaklik bilan yondashishiga erishish muhim ahamiyatga ega.

Biz “Har bir nuroniy — besh nafar yoshga murabbiy” tamoyili boʻyicha muhtaram oqsoqollarimiz, karvoni onaxonlarimizni tarbiyasi ogʻir, maʼnaviy koʻmakka muhtoj, uyushmagan va ishsiz yoshlarga biriktirib qoʻyishga qaratilgan ibratli tashabbusni qoʻllab-quvvatlash borasidagi harakat haqiqatga aylandi.

Bu muvaffaqiyatlarimiz oʻtmishda faqat orzu edi, xolos. Qilingan ishlar, maʼnaviy merosimizni oʻzlashtirish, milliy oʻzligimizni anglash va boshqa koʻplab maʼnaviy hayotimizda

sodir etilgan oʻzgarishlar davlatimizdagi islohotlar mevasi hisoblanadi. Shuning bilan bir qatorda milliy-maʼnaviy yuksalish borasida koʻlami jihatidan juda katta vazifalar turibdi. Biz millatimiz tarixi va merosini chuqur oʻrganishimiz lozim boʻladi. Zero, «Biz xalqni nomi bilan emas, balki madaniyati, maʼnaviyati orqali bilamiz, tarixining tag-tomirigacha nazar tashlaymiz».

Yangi Oʻzbekiston – bu «Xalq manfaatlari har narsadan yuqori» degan oliy gʻoya amaliy ishlar orqali hayotga tatbiq etilayotgan davrdir. Yangi qurilgan uy-joylar, zamonaviy ishlab chiqarish korxonalari, ta'lim, tibbiyot, madaniyat va sport sohalaridagi maskanlar, obod qishloqlar va shaharlar mamlakatimizning goʻzalligini oshirayotgan tarixiy davrni ifodalaydi.

Yangi Oʻzbekiston – «Xalq davlat organlariga emas, balki davlat organlari xalqqa xizmat qilishi kerak» degan muhim tamoyil amalda oʻz ifodasini topayotgan davlatdir. Yangi Oʻzbekiston – kattalarga hurmat, kichiklarga izzat, muhtojlarga yordam va mehr-oqibat koʻrsatish hayotimizning asosiy tamoyiliga aylanishda davom etayotgan ijtimoiy makondir. Yangi Oʻzbekiston – oʻzgarib, kuch-qudratga toʻlib borayotgan, dunyo jamoatchiligi tomonidan qadrlanayotgan va yangilanayotgan jamiyat, erkin va rivojlangan bir davlatdir.

Bizningcha, Yangi Oʻzbekiston Strategiyasi jamiyat tomonidan qabul qilinishi va uning ishonch-eʼtiqodiga aylanib, ijtimoiy hayotda muhim darajaga koʻtarilishi uchun barcha sohalar bilan dialektik aloqadorlikda rivojlanishi lozimdir

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Maʼnaviy-maʼrifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari toʻgʻrisida. Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori. // “Xalq soʻzi”, 2021 yil 27 mart. - 62 (7842)-son.
2. Mirziyoyev Sh.M. «Yangi Oʻzbekiston Strategiyasi» Toshkent – 2021. 14 bet
3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi Oʻzbekiston demokratik oʻzgarishlar, keng imoniyatlar va amaliy ishlar mamlakatiga aylanmoqda. – T.: Oʻqituvchi MU MCHJ, 2021. – B.31
4. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yoʻq. T: Sharq, 1998, 3-4 betlar.
5. Hosil Usmon (Qoraboev). Odatnoma. K.1. – T.: “Oʻzbekiston” NMIU, 2016. – B.31.
6. Mamatkulov D.M. Mafkuraviy jarayonlar transformatsiyasi. Monografiya/ – Toshkent: “LESSON PRESS” nashriyoti, 2023 -224 bet.
7. Маматкулов Д.М. Мафкуравий жараёнлар трансформацияси. Монография/ – Тошкент: “LESSON PRESS” нашриёти, 2023 -224 бет.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 12 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari" elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: "SCIENCEPROBLEMS TEAM" mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil: scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefonlar:

(99) 602-09-84 (telegram).